

Het verdwenen schilderwerk op plafond en muren van de Geboorte H. Johannes de Doperkerk

Bij de inzegening van de kerk was het plafond en de muren voorzien van mooi decoratief schilderwerk en Bijbelse taferelen. Wat weten we er nog van?

De decoratieve en tafereelschilderingen zoals wij dat nog herinneren of kennen van historische foto's, waren niet in het aanbestedingsplan voor de bouw van de nieuwe kerk opgenomen. Op de vergadering van 2 juni 1924 praat de heer Camperman, lid van het kerkbestuur, over schilderwerk in de nieuwe kerk in Zuilen, de Sint-Ludgeruskerk.

Waarschijnlijk was hij er zeer vol van, want men besluit nog diezelfde middag daar te gaan kijken. Men was na het zien van de kerk en het schilderwerk direct enthousiast en men besloot ook de nieuwe kerk in Montfoort, direct na het stukadoeren, te laten beschilderen. Het schilderen van het stukadoorswerk, dat wel in de aanbesteding was opgenomen, werd in overleg met de aannemer geschrapt en als minderwerk opgevoerd.

In oktober 1924 geeft het kerkbestuur opdracht aan de heer Nicolaas Poland, kunstschilder te Utrecht, opdracht voor het schilderen van de nieuwe kerk.

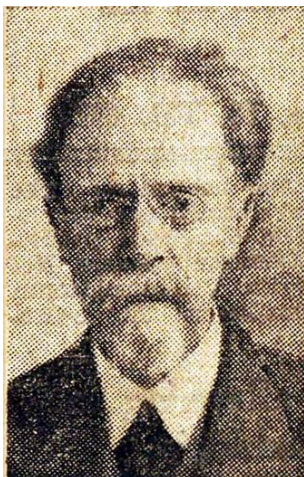
De opdracht luidt:

Het schilderen van de taferelen:

- 1. De triomf van Christus bestaande uit de 10 groepen n.l. vijf muurvlakken.*
- 2. Twaalf apostelen*
- 3. Twaalf profeten*
- 4. Zes figuren voorstellende de scheppingsdagen*
- 5. Beschikdering van het gewelf van het priesterkoor met een voorstelling uit de Apocalyps en beschikderingen van het gewelf in de koepel.*

Mocht naar het oordeel der directie kerkgebouw Montfoort wijzigingen of aanvullingen nodig zijn om het geheel te volmaken dan zullen deze wijzigingen of aanvullingen plaats vinden zonder verrekening.

De decoratieve omgeving der taferelen zullen worden gemaakt door de heer A.J Mens schilder te Zeist, alsmede zullen door hem worden gemaakt aanvullingen welke geschikt zijn om door hem te worden gemaakt, eventueel met bijstand van den heer N. Poland.

Nicolaas Poland (1862-1949) heeft zich in het vak ontwikkeld bij het bekende atelier van [Mengelberg](#).

Foto: Nicolaas Poland, op 80 jarige leeftijd; bron Utrechtse krant, 28 juli 1942

Gelijktijdig wordt voor het schilderen en decoreren van plafonds en muren opdracht gegeven aan de huis en decoratieschilder, Den heer [A.J. Mens](#), schilder in Zeist.

Hier luide de opdracht:

De werkzaamheden zullen hoofdzakelijk bestaan in: de geschuurde muren en gewelven tweemaal met Gobelin waterverf of fresco waterverf schilderen, de gewelven versieren met plant of bloemmotieven, de dagkanten der ramen van randen voorzien, de gewelven boven het zangkoor met muziekattributen schilderen; de decoratieve omgeving der taferelen, welke taferelen zullen worden gemaakt door den Heer N. Poland, schilder te Utrecht, alsmede aanvullingen daarvan, welke geschikt zijn door hem te worden gemaakt, eventueel met bijstand van den Heer N. Poland.

Verder zal in het algemeen datgene moeten worden gedaan wat naar het oordeel der directie van het kerkgebouw te Montfoort ter completering nodig is, ook waar nodig op het voegwerk.

Het resultaat van beider werk wordt mooi getoond in onderstaande foto.

Deze schilderkunstwerken zijn niet meer in het kerkgebouw te zien doordat in de jaren 60 alles werd overschilderd in een egale kleur, echter is er nog een klein stukje decoratief te zien dat is vrijgekomen door het afvallen van de later opgebrachte verf; dit stukje treft je aan in de pastoorskamer.

De tekeningen van de taferelen die kunstschilder Poland gemaakt heeft, zijn voor een groot deel bewaard gebleven. Het [Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard](#), dat het archief in bewaring heeft, heeft deze kwetsbare tekeningen laten inscannen en monteren tot volwaardige digitale tekeningen. Op de site van de Stichting Vrienden van de Johannes de Doper Montfoort zijn deze tekeningen gedetailleerd te bekijken; klik [hier](#) voor het bekijken van deze tekeningen.

De Sint-Ludgeruskerk, ook een ontwerp van W. te Riele, stond destijds aan de Amsterdamsestraatweg 575 in Elinkwijk. De eerste steen werd gelegd op 4 juli 1923. Op maandag 11 augustus 1924 werd de kerk door de toenmalige aartsbisschop van Utrecht Mgr. van de Wetering ingewijd. Wegens teruglopend kerkbezoek werd het kerkgebouw begin 1977 gesloopt.

Foto: De ingebruikneming van de nieuwe St.-Ludgeruskerk. Bron Facebook [Museum van Zuilen](#)

Meer info over deze kerk bij de [Utrechtse erfgoedcollecties](#)